

10-12-1974

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Nr. 3604/II/P/19
[REDACTED]

Mijnheer de Minister,

Ter zitting van 12 september 1974 heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht een klacht onderzocht die bij brief van 29 december 1972 werd ingediend tegen het feit dat bij het Ministerie van Justitie, dienst van het Centraal strafregister een betrekking van hulpverificateur enkel toegankelijk was voor kandidaten van de F rol.

Uit het onderzoek dat door de Commissie werd ingesteld, is gebleken dat het gesignaleerde feit strookte met de werkelijkheid en dat de taalkaders die bij K.B. van 29/10/71 werden vastgesteld, voor de desbetreffende diensten, een verhouding van 22 franstaligen en 23 nederlandstaligen voorschreven.

Welnu, vóór de betwiste bevorderingen bedroeg de personeelssterkte voor de betrokken trap 17 F en 14 N, zodat de bevorderingen die op 1/11/72 werden gedaan met inbegrip van de bewuste betrekking tot gevolg hebben gehad dat het bij kader voorgeschreven evenwicht werd hersteld.

A priori, is er dus geen overtreding van artikel 43, § 3 wat de verdeling der betrekkingen betreft. Het K.B. van 29/10/71 tot vaststelling van het globale kader voorzag immers in 45 F en N betrekkingen en het evenwicht werd door de bevorderingen bereikt.

Er moet dus worden nagegaan of de Minister de toetreding tot de betrekking van hulpverificateur kon voorbehouden aan een F ambtenaar, terwijl het ging om een bevordering van de ene trap op de andere.

./.

De Commissie heeft geoordeeld dat de Minister, bij bevorderingen binnen eenzelfde graad, geen beperkingen mag opleggen inzake het bekleden van de opengestelde betrekkingen (cfr. arrest R.v.S. nr. 14.670 van 16 april 1970).

In het beschouwd geval ligt het probleem echter anders, aangezien het niet gaat om bevorderingen binnen eenzelfde trap.

Artikel 43 der S.W.T. schrijft niet voor dat de kandidaten van elk taalkader het recht hebben naar elke benoeming te dingen; wanneer in een dienst waarvan de taalkaders worden vastgesteld, blijkt dat één van beide kaders op een bepaalde trap onder het vastgestelde maximum effectief is gezakt en de vakante betrekkingen bovendien worden bekleeft door nieuwkomers in plaats van door bevordering te worden toegekend, ligt het immers voor de hand dat de vakante betrekkingen enkel mogen worden toegewezen aan kandidaten van de taalrol waarvan het effectief op die trap onder het vastgestelde maximum ligt: in dat geval kunnen de kandidaten van de andere taalkaders van bij de aanvang wettelijk uit de bevorderingsprocedure worden gesloten.

Nochtans, wanneer verscheidene betrekkingen van éénzelfde trap van de hiërarchie vakant zijn en er op diezelfde trap meerdere taalkaders onder hun maximum effectief zijn gezakt, terwijl een bevordering weer een toetreding tot een hogere graad tot gevolg heeft, moeten de opengestelde betrekkingen in de eerste plaats worden voorbehouden aan het taalkader dat het diepst onder zijn maximum effectief is gezakt en zulks tot wanneer dat kader nog slechts evenveel betrekkingen mist als het andere taalkader.

Het effectief van de bij K.B. vastgestelde taalkaders bepaalt immers precies hoe de betrekkingen van een bepaalde dienst evenwichtig moeten worden verdeeld, zodanig dat die vastgestelde personeelssterkten noodzakelijk moeten dienen als toetssteen voor het beoordelen van het al dan niet evenwichtig karakter van een bestaande verdeling: het kader waarvan de personeelssterkte het diepst onder het wettelijk vastgestelde aantal betrekkingen is gezakt moet derhalve als eerste worden aangevuld tot wanneer het slechts even ver van het maximum is verwijderd als de andere taalkaders.

De wetgever kan overigens niet de bedoeling hebben gehad in de koninklijke besluiten die deze verdeling in abstracto vaststellen, enkel in theorie een evenwichtige verdeling te realiseren; zijn bedoeling was veelmeer dat de betrekkingen in werkelijkheid zouden in evenwicht worden gebracht door het in abstracto vooropgestelde evenwicht bij elke benoeming meer en meer te benaderen.

Uit wat voorafgaat volgt dat de overheid, ingeval een benoeming de kandidaat op een hogere trap van de hiërarchie brengt, niet vrij uit de kandidaten van alle taalkaders kan kiezen wanneer alle taalkaders onder hun maximum effectief zijn gedaald, maar wel vrij kan kiezen wanneer het aantal niet-toegewezen betrekkingen hetzelfde is voor alle taalkaders; in dat geval staat het de overheid niet enkel vrij een keuze te maken uit de kandidaten van de verscheidene taalkaders, maar moet zij bovendien, voor de eerste toe te wijzen betrekking, de kandidaten van elk kader waarvan het effectief onder het maximum ligt, de kans bieden naar die benoeming te dingen (cfr. arrest van de R.v.S. nr. 15.977 van 10 juli 1973).

Uit datzelfde arrest van de R.v.S. blijkt dat "... de evenwichtige verdeling der betrekkingen in taalopzicht, voor zover die verwezenlijkt moet worden in de onderverdelingen van een dienst, niet tot stand gebracht wordt en kan worden door de benoeringsbesluiten maar door de beslissingen van het hoofd van het departement of van de dienst, wanneer deze zijn ambtenaren hun affectatie geeft of die affectatie wijzigt".

Verder kan de overheid, voor het verantwoorden van de toewijzing van een betrekking aan een bepaald kader, niet op het bewuste artikel 43, § 3 steunen om de preciese regelen die het artikel bevat aan te vullen met maatregelen die variëren volgens de omstandigheden en tot doel hebben, vóór het onderzoek van de kandidaturen, de geïndividualiseerde betrekkingen, afwisselend aan het ene en aan het andere taalkader toe te kennen en, bij diezelfde gelegenheid, alle ambtenaren van beide taalrollen die statutair op een bevordering aanspraak kunnen maken, elke mogelijkheid te ontnemen om hun aanspraken op bevordering te laten gelden en, meer bepaald, om hun verdiensten en kwaliteiten vergeloken te zien met die der ambtenaren van hun eigen en van de andere taalrol.

Tenslotte kan in casu worden geoordeeld dat het voorbehouden van een betrekking aan een bepaald kader neerkomt op een procedurefout met een discriminatoir karakter; anderdeels verleent het nastreven van een wettig doel, - met name, het realiseren van de voorgeschreven taalverhouding - de overheid niet het recht bijkomende taalvereisten op te leggen met het oog op een benoeming en aldus onwettige wegen op te gaan om ze te bereiken.

Om die redenen beslist de Commissie bij drie stemmen en één onthouding van de Nederlandse Afdeling en drie stemmen en één onthouding van de Franse Afdeling dat de klacht ontvankelijk en gegrond is, in de mate dat de procedure van de Minister van Justitie alle rechtsgrond mist, zelfs al werd artikel 43 nageleefd op het stuk van de vooropgestelde verhoudingen.

Een afschrift van dit advies zal worden genotificeerd aan de verzoeker en aan de Minister van Justitie.

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 61, § 3, 2de lid der S.W.T. wordt de Minister verzocht de Commissie mee te delen welk gevolg aan dit advies zal worden gegeven.

Met de meeste hoogachting,

DE VOORZITTER

